

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/306/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218202325
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7218202325.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú Z. S. K. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice dieťaťa rodičov JUDr. S. K. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v K. na V. XX zastúpenej advokátkou JUDr. Jolanou Fuchsovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej 20 a T. Mičaníka nar. X.X.XXXX bývajúceho v V. N. R. XX zastúpeného Advokátskou kanceláriou Nicol Hlaváčiková, s.r.o. so sídlom v Košiciach na Bočnej 10 za účasti Okresnej prokuratúry Košice I v konaní o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zmene úpravy styku otca s maloletým dieťaťom o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 20.6.2019 č.k. 18P 98/2018-193 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie uznesením z 20.6.2019 č.k. 18P 98/2018-193 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil otcovi povinnosť zdržať sa styku s maloletou dcérou. Neodkladným opatrením uložil rodičom maloletej Z. S. výchovné opatrenie vo forme povinnosti podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu v Psychosociálnom centre na R. ulici č. X v K. v trvaní šiestich mesiacov. Neodkladným opatrením uložil matke povinnosť informovať otca o dieťati, o jeho zdravotnom stave, osobitných potrebách a dôležitých skutočnostiach, ktoré sa dieťaťa týkajú každé dva týždne v nepárnu nedeľu emailom alebo inou elektronickou formou.

2. Rozhodol tak na základe zistenia, že uznesením Okresného súdu Košice I z 26.7.2018 č.k. 18P 98/2018-56 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 6.11.2018 č.k. 7CoP 184/2018-100 bol zamietnutý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd upravil jeho styk s maloletou Z. S.. Uznesením Okresného súdu Košice I zo 4.2.2019 č.k. 18P 98/2018-124 bolo na základe návrhu matky z 9.1.2019 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený styk otca s maloletou Z. S. každú stredu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každú páru sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod.. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8.3.2019.

3. Matka podala ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia 29.5.2019, ktorým žiadala, aby súd uložil otcovi povinnosť zdržať sa styku s maloletou. V odôvodnení svojho rozhodnutia, ktorým zamietol tento návrh matky, opísal skutkové okolnosti tvrdené matkou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že maloletá dcéra už dlhšie odmieta ísť s otcom na stretnutie, hovorí, že sa ho bojí, že ju zoberie násilu a zavrie v byte, ktoré stavy podľa matky súvisia s udalosťou z decembra 2018, ktorú popísala už v predchádzajúcom neodkladnom opatrení, ktorým žiadala upraviť styk otca s maloletou. Odkedy je styk upravený neodkladným opatrením, otec často nepríde alebo odriekne stretnutie a maloletá sa trápi, bojí sa toho, čo sa stane, obyčajne sa odmieta s ním čo i len rozprávať, prípadne

rozpráva s ním iba cez okno a odmieta k nemu ísť aj vtedy, keď otec príde s policajnou hliadkou (napríklad 18.5.2019). Maloletá v dôsledku toho prežíva paniku, plače, bojí sa a kontroluje, či sú zamknuté dvere. Dňa 22.5. sa s otcom rozprávala asi 15 minút a potom chcela, aby už odišiel, kričala na neho a nazlostila sa, pokiaľ otec neodchádzal, lebo jej sľúbil, že sa s ňou chce iba rozprávať. Maloletá styk s otcom odmieta, je vo veľkom strese, ktorý negatívne vplyva na jej vývin a zároveň sa somatizuje do potiaží s dýchaním a do bolestí. Problémy maloletej matka konzultuje s psychologičkou MUDr. T., ktorá však skonštatovala, že sedenie u nej majú iba krátkodobý účinok, lebo stres sa u maloletej stále opakuje, preto ju nevie dostatočne terapeuticky podchytiť. Podľa názoru matky, v tomto štádiu konania je potrebné dosiahnuť kľudový stav u maloletej, bez stresu zo stretávania s otcom, čo možno dosiahnuť iba nariadením ňou navrhovaného neodkladného opatrenia. V doplnení návrhu opísala priebeh stretnutia otca s maloletou 1.6.2019 znova za asistencie polície, ktorú si priviedol otec. Maloletá sa odmietla s otcom stretnúť, aj keď ju policajti presviedčali, že otec jej chce odovzdať iba darček k narodeninám. Nakoniec privolila, ale keď uvidela otca prichádzať, zľakla sa, zavrela dvere, zamkla a matku odtlačala od dverí. Chytila opäť paniku, strach, kričala, že sa bojí a neotvorí ani policajtom. Otec napriek tomu, že 18.5.2019 videl, ako dcéra reaguje na realizáciu styku, 1.6.2019 opäť zavolať policajtov, prišiel hore k bytu spolu s nimi, čo len zvýšilo napätie a paniku u dcéry.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka z 3.6.2019, v ktorom opísal doterajší priebeh stretnutí otca s maloletou zistil, že problémy styku nastali v decembri 2018. Kolízny opatrovník realizoval rozhovor s maloletou, ktorá podala zarážajúce informácie typu: „Môj otec, keď som bola ja v brušku, skočil mamke na bruško“, údajne jej to povedala mamka, „že kolízny opatrovník vie vybaviť papiere, aby sa s otcom nestretávala“, popisovala udalosti z decembra 2018, keď ju mal otec potiahnúť za ruku, že bola na röntgene a pôjdu na rezonanciu a že ju bolí aj srdce, že má vyskočenú kostičku na ruke a má vyskočený stavec. Otca nemá rada za to, čo jej urobil. Od Vianoc sa bojí ísť von. Otec jej hovorí, že ju má rád, ale je to gadžovina. Nechce sa s ním stretávať odvtedy, čo jej to urobil. Kolízny opatrovník na základe rozporuplných tvrdení rodičov doporučil zvážiť znalecké dokazovanie z odboru pedopsychológie a nariadenie výchovného opatrenia rodičom a dieťaťu vo forme psychologického poradenstva v Psychosociálnom centre na R. ulici v K. za účelom zmiernenia napätia medzi rodičmi, zlepšenia ich vzájomnej komunikácie a schopnosti zvládať napätú situáciu tak, aby maloletá mohla profitovať zo stretnutia s oboma rodičmi, zredukovať zdroje nadmernej záťaže na dieťa, vytvárať emočné bezpečie a uspokojivú atmosféru v záujme emočnej stabilizácie dieťaťa. Kolízny opatrovník podal na súd návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou 17.5.2019.

5. Kolízny opatrovník opätovne podal vo veci písomnú správu 11.6.2019 založenú na emailovej správe podanej otcom, v ktorej apeluje na kolízneho opatrovníka, aby účinne chránil maloletú a v rámci svojich kompetencií zasiahol a urgoval súd, aby vo veci začal konať. Podľa otca zlý vzťah medzi ním a maloletou je výsledkom snaženia a prístupu matky dieťaťa, ktorá už šesť rokov nikde nepracuje, maloletú izoluje od širšieho okruhu ľudí, od neho ako otca, ako aj príbuzenstva z jeho strany. Maloletá žije v psychicky nezdravom prostredí. Napriek tomu, že ako otec javí aktívny záujem o stretnutie s maloletou, matka ju nevedie k tomu, aby tieto stretnutia sa realizovali, správanie maloletej je divné, hysterické, neprirodzené a odmieta s ním komunikovať. Ak pri maloletej nie je matka, dokáže sa „prepnúť“ a vie s ním aj milo komunikovať. Povedala mu tiež, že sa ho bojí, lebo ju zamkol v byte, čo však nie je pravda a tiež mu nadáva do debilov, hlupákov, sviň, opilcov, že je zlý a zákerný a najhorší otec na svete, hádže po ňom veci z okna a keď sedel v aute pred blokom vyhrážala sa, že zavolajú na neho policajtov. Takéto správanie maloletej škodí a matka ju nereguluje, dokonca nechodí do škôlky - prípravky, preto má obavy, ako zvládne nástup do prvého ročníka základnej školy v septembri 2019.

6. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia tiež konštatoval, že otec podal 13.5.2019 návrh na urgentné nariadenie znaleckého dokazovania vo veci a žiadal nariadenie výchovného opatrenia uložením povinnosti matke podrobiť sa psychologickému poradenstvu so zameraním na vhodný vzťah dieťaťa a rodiča. Vyjadril vážne obavy o zdravý duševný vývoj dieťaťa a rastúce pochybnosti o schopnosti matky zabezpečiť stabilné a pre dieťa vhodné výchovné prostredie najmä po psychickej stránke. Podľa neho je konanie matky už od roku 2017 účelové, v tomto období dokonca absolvovali aj mediáciu, aby dosiahli rodičovskú dohodu. Situácia sa zhoršila od decembra 2018, kedy údajne mal dcéru potiahnúť za ruku, čo však popiera. Od februára 2019 mu matka styk s maloletou odopiera a koná účelovo tak, aby sa s dcérou nestretol. Matka maloletú nevedie k tomu, aby svoj vzťah s otcom budovala a nerešpektuje súdom nariadené neodkladné opatrenie, preto podal návrh na výkon rozhodnutia.

7. Súd prvej inštancie zistený skutkový stav posúdil a rozhodol podľa § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d/ CSP s použitím ust. § 2 ods. 1 CMP, § 326 ods. 1, 2 CSP, § 328 ods. 2 CSP a § 360 ods. 1 CMP.

8. Rozhodnutie, ktorým zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia otcovi uložiť povinnosť zdržať sa styku s maloletou dcérou s odôvodnením, že takýto závažný zásah do rodičovských práv prichádza do úvahy iba v krajných prípadoch, kedy je život a zdravie dieťaťa vážne ohrozené, čo však nie je tento prípad. Bez ohľadu na vzťahy medzi rodičmi, maloletá by nemala byť izolovaná od otca, jeho rodiny a ďalších dospelých alebo aj detí, ktoré s otcom žijú a takúto podmienku nemôže ukladať ani psychologička, lebo to nie je prirodzené, preto argumenty matky posúdil ako účelové v snahe dosiahnuť zákaz styku otca s maloletou. Na adresu matky konštatoval, že matka si musí uvedomiť, že dieťa je síce v jej starostlivosti, ale doposiaľ nebolo rozhodnuté o zverení dieťaťa do jej osobnej starostlivosti súdnym rozhodnutím, preto obaja rodičia majú právo na rovnaký výkon rodičovských práv. Rovnako si má uvedomiť, že konanie, prejavy a správanie dieťaťa k otcovi vo veku šiestich rokov (ale aj k iným dospelým, napr. k starej matke) postráda základné pravidlá slušnosti a úcty, ktoré ako dieťa má voči dospelým (a samozrejme aj voči otcovi) prejavovať. Takéto správanie dieťaťa je regulovateľné, dieťa v jeho veku je potrebné správne viesť a vychovávať, poučiť o nevhodnom správaní a nie ju v tom podporovať alebo si to nevšímať. Základy slušného správania si z tohto obdobia maloletá zoberie aj do dospelosti a pokiaľ ich nebude mať, poznačí to jeho ďalší život a zdravý psychický vývin. Práve tieto okolnosti sú dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia vo forme výchovného opatrenia - povinnosť rodičov a dieťaťa absolvovať psychologické poradenstvo, ktoré by malo odkryť aj dôvody, prečo sa maloletá prejavuje spôsobom, ako opisuje matka a otec. Zúčastniť sa psychologického poradenstva by malo byť v záujme oboch rodičov za účelom dosiahnuť určitý kľudový stav medzi nimi, lebo je nepochopiteľné, prečo vzťahy medzi rodičmi eskalujú, keď už od roku 2017 nežijú v spoločnej domácnosti a majú spoločné iba jediné dieťa, ktoré sa medzi nimi trápi. V tomto štádiu konania by uvedená poradenská činnosť mala prinútiť rodičov k vzájomnej komunikácii a snahe čo najskôr ukončiť konanie vo veci samej, v ktorom súd rozhodne o definitívnej úprave styku otca s maloletou na základe riadneho dokazovania. Vo vzťahu k námietke otca, aby súd konečne začal vo veci konať, konštatoval, že súd koná, odkedy bol návrh postúpený z Okresného súdu Košice II, ale je zdržiavaný s tým, že neustále musí rozhodovať o neodkladných opatreniach (v tomto prípade ide o tretí návrh na nariadenie neodkladného opatrenia) v krátkych zákonných lehotách a preto vo veci nebolo nariadené doposiaľ pojednávanie. Bez výsluchu účastníkov konania a vykonania ďalšieho potrebného dokazovania súd nepristúpi k nariadeniu znaleckého dokazovania. Na základe toho, že otec nemá možnosť sa s dieťaťom stretávať, nariadil matke neodkladné opatrenie aj vo forme uloženia informačnej povinnosti, aby otec mal potrebné informácie o dieťati zabezpečené, ktoré mu nemôžu byť odopierané.

9. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej z dôvodov podľa § 361 ods. 1 písm. d/, g/ a h/ CSP s návrhom, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a jej návrhu na zdržanie sa styku vyhovel, v časti určenia informačnej povinnosti zrušil a v časti nariadeného výchovného opatrenia rovnako zrušil alebo zmenil tak, že uloží obom rodičom sa podrobiť psychologickému odbornému poradenstvu v ambulancii klinickej psychologičky PhDr. Z. T., CSc na Mlynskej X v K. po dobu šiestich mesiacov. Závery súdu korešpondujúce s názormi prezentovanými otcom o účelovosti jej tvrdení v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj o tom, že dcéru nemotivuje a nekoriguje, považuje za nedôvodné a nemajúce oporu v ničom inom, než v tvrdeniach otca. Na podporu svojich tvrdení predložila čestné prehlásenie J. V. L. a Ing. V. X.. Fakt, že dcéra nenavštevuje materskú školu neznamena, že je sociálne izolovaná, ako to tvrdí otec. S dcérou chodia k známym na návštevy, s priateľmi na výlety, na chaty, detské festivaly, do knižnice, veľa času trávia vonku a navštevovala aj OZ S láskou pre radosť. Obmedzená dochádzka dcéry do škôlky súvisela s jej častými ochoreniami, ako aj s problémom s natiaknutou rukou. Predložila potvrdenie dcérinej pediatričky o tom, že dcére bol odporúčaný kvôli zvýšenej chorobnosti pobyt mimo kolektívu v trvaní dva - tri mesiace (december 2018), ako aj potvrdenia o liečbe (marec a apríl 2019). Všetky odborné vyšetrenia, ktoré maloletá absolvovala, boli indikované tak subjektívnymi obtiažami ako aj objektívnymi vyšetreniami (potvrdenie z 9.7.2019). Komunikácia s otcom je náročná, telefonáty neberie asi od septembra, októbra 2018. Otec na určené styky niekedy príde, inokedy nie alebo stretnutia ruší na poslednú chvíľu, k čomu dochádzalo už v čase, kedy styk ešte nebol upravený súdnym rozhodnutím. V podaniach otec udáva, že na styky nechodí, lebo dcéru nechce stresovať a potom, čo toto uviedol, o tri dni prišiel v sprievode polície dvakrát. Takéto konanie nenasvedčuje tomu, že dcéru nechce stresovať. Taktiež tomu nenasvedčuje konanie otca, kedy potom, čo vidí, ako panicky dcéra na jeho prítomnosť reaguje a žiada ho, aby odišiel, otec stojí pod domov 30 až 90 minút. Pokiaľ ide o decembrový incident, ktorý významne zhoršil situáciu,

tu poukázala na uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pn 175/19/8802 z 12.3.2019, z ktorého je zrejmé, že k situácii došlo, skutok sa stal, ale nie je trestným činom. Otec ju ako matku v podaniach osočuje, že je psychicky nespôsobilá a dcéru zneužíva. Naproti tomu počas mediácie sa vyjadril tak, že jej ako matke nemá čo vyčítať, že sa stará o Z. vzorne, na čo mediátorka reagovala, že dôvodom mediácie je určenie termínov stretnutí, pričom otec vždy prišiel so svojim pracovným plánom a podľa toho sa na každom stretnutí dohadovali termíny stykov. Maloletá má uspokojené všetky svoje potreby. Bez príjmu je niečo vyše roka (predtým bola práceneschopná), žije z úspor avšak intenzívne si od februára 2019 hľadá prácu. Súhlasila s tým, že odborná pomoc pre ich rodinu je potrebná, ale vzhľadom na to, že dlhodobo konzultuje stav s PhDr. Evou T., Csc, ktorá sa stretla s ňou aj s maloletou a v júni 2019 ju navštívil aj otec, pozná situáciu v ich rodine, vie o problémoch, ktoré pri styku otca s maloletou sú, pričom ide o skúsenú, vysoko profesionálnu psychologičku, ktorá je ochotná s nimi oboma ako rodičmi pracovať na tom, aby, ako to uvádza okresný súd v bode 18 napadnutého uznesenia, došlo k zlepšeniu vzájomnej komunikácie a dosiahnutiu kľudového stavu medzi nimi ako rodičmi, preto nevidí dôvod, aby do veci bol „zaťahovaný“ ďalší subjekt, ktorý nepozná ich rodinu a situáciu v nej, keď je tu kvalifikovaná odborníčka so znalosťou pomerov, ktorú sám vyhľadal aj otec a predpokladá, že je ochotný s ňou spolupracovať. Z napadnutého uznesenia (ale ani zo spisu) vôbec nie je zrejmé, či súd alebo kolízny opatrovník dopredu kontaktovali Psychosociálne centrum na R. 2 v K. a zistili, či majú voľné kapacity a sú ochotní s nimi pracovať. Psychosociálnemu centru je potrebné platiť za jeho služby a nie je zrejmé, kto bude tieto služby uhrádzať. Platí za konzultácie PhDr. T. (cestou zdravotného poistenia) a nemá záujem platiť za služby ďalšiemu subjektu. Je teda prinajmenšom sporné, ak nie isté, že nariadené výchovné opatrenie je nevykonateľné, najmä pre nepreukázaný súhlas tretieho subjektu, ktorému má plynúť z nariadeného výchovného opatrenia povinnosť poskytnúť im psychologické odborné poradenstvo. Z vyššie uvedených dôvodov navrhla rozhodnutie Okresného súdu v tejto časti zrušiť bez vrátenia veci na ďalšie konanie alebo zmeniť a nariadiť výchovné opatrenie prostredníctvom poradenských služieb PhDr. Evy T., Csc. Súd jej bez návrhu uložil len akosi preventívne informačnú povinnosť, keďže v odôvodnení rozhodnutia ani netvrdí, že by otca o podstatných veciach týkajúcich sa maloletej neinformovala, čo je pochopiteľné, nakoľko by takéto tvrdenie ani nezodpovedalo pravde. Otec, i keď sa s maloletou nestýka, má o nej všetky podstatné informácie, ktorá skutočnosť je zrejmá aj z listín nachádzajúcich sa v spise, osobitne z podaní účastníkov. Z podaní otca je zrejmé, že vedel o ochoreniach dcéry a rovnako pozná mená osôb, ktoré poskytovali alebo poskytujú maloletej zdravotnú starostlivosť. Otec bol jej tvrdeniam o zdravotnom stave dcéry preverovať u pediatričky MUDr. C. F. a tiež navštívil psychologičky Mgr. M. M. a PhDr. Z. T., CSc. Súd z jej návrhu mohol zistiť, že otec je informovaný o výbere základnej školy pre maloletú, zúčastnil sa stretnutia predškolákov s učiteľmi školy. Zápisu sa nezúčastnil, ale následne po zorganizovaní stretnutia otca so zástupcom školy, prihlášku podpísal. Otec má vedomosť o tom, ktorú materskú školu dcéra navštevovala a rovnako mal vedomosť o tom, že túto navštevuje zo zdravotných dôvodov zriedka. Z vyššie uvedeného jasne rezonuje záver o tom, že neexistoval nijaký dôvod na uloženie informačnej povinnosti a navyše v tejto časti je odôvodnenie napadnutého uznesenia protizákonné, nakoľko dôvodom pre nariadenie informačnej povinnosti nemôže byť fakt, že otec sa s dieťaťom nestretáva, ale iba fakt, že k plneniu informačnej povinnosti dobrovoľne nedochádza, o čo v danom prípade nejde.

10. Otec dieťaťa vo vyjadrení uviedol, že v matka v odvolaní neuvádza jedinou skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá k tak závažnému zásahu do rodičovských práv, ako je zákaz styku rodiča s dieťaťom, hoc dočasný. Matka podanými úkonmi sleduje predlžovanie tohto konania, aby psychologické vyšetrenie rodičov i maloletej potrebné pre zistenie skutočného stavu bolo čo najneskôr. Matkou predložené vyjadrenia známych iba osvedčujú, že dcéra je v panike a nesvoja, matka ju proti nemu doslova štvie a hovorí jej desivé nepravdy, čo v nej prirodzene vzbudzuje zmätok, strach a nedôvodné obavy a čo je najhoršie, matka v nej podporuje agresiu, a to, že dcéru naoko napomína pred cudzími osobami, nič nemení na skutočnosti, že dieťa je v tomto stave výlučne pod jej vplyvom, z ktorého sa nemá ako vymaniť. Na všetky termíny stykov sa snaží prísť s niekým (svojou matkou alebo inou blízkou osobou), aby mal svedka v obave pred nevyspytateľným správaním matky. Mnoho ľudí mu vie tak dosvedčiť, ako videli maloletú neadekvátne agresívne sa správať s výdatnou a intenzívnou podporou matky. Ako už niekoľkokrát uviedol, kým mohol byť s dcérou osamote bez matky, mali pozitívny a sýtený vzťah. Táto skutočnosť začala matke prekážať a súčasný stav je výsledkom jej neprijateľného a nezvládaného správania. Na podporu svojich tvrdení predložil vyjadrenia jeho rodinných príslušníkov a blízkych priateľov, ktorí s ním a mal. dcérou trávili čas, kým to matka dovoľovala a z ktorých vyplýva, že nikdy so svojou dcérou nemal zlý vzťah, či akýkoľvek problém, práve naopak. Na odporúčanie psychológov prestal na chvíľu prichádzať za maloletou, pretože to bolo naozaj neúnosné a nikam to

nevedlo a požiadal o pomoc súd, ako aj opatrovníka a požiadal i prokurátora o vstup do konania. Psychológovia mu v zásade zhodne odporučili, aby požiadal o pomoc príslušné autority, lebo nie je predpoklad, že matka dobrovoľne prestane s nezdravým konaním, skôr naopak, bude ho vyostrovať na maximum. Napriek tomu, že tušil, že matka mu dcéru znovu nedá, v sobotu prišiel, no s dcérou sa ani po 6 mesiacoch nestretol, rovnako ako predtým, bol ignorovaný. Rozhodne nie je pravda, že ho matka o mal. dcére informovala. Komunikáciu, ktorú predkladá, mu adresovala iba preto, že potrebovala jeho údaje pre zápis dcéry do školy a až po doručení napádaného rozhodnutia v súlade s uloženou informačnou povinnosťou mu poslala email s informáciou, ako sa má maloletá, preto uložená povinnosť je viac ako dôvodná a správna. Prirôdzeno sa nebráni ani spolupráci s PhDr. T., CSc., ktorej odborné znalosti si váži, veď ju sám vyhľadal, ale nevidí jediný dôvod, prečo by pri závažnosti situácie, v ktorej sa nachádzajú, nemohli riadne absolvovať poradenstvo určené súdom v organizácii k tomu zriadenej, naviac PhDr. T., CSc. mu pri osobnom stretnutí jednoznačne povedala, že súdom nariadeným terapiám sa nevenuje. V ďalšej časti svojho vyjadrenia z dôvodu prehľadnosti nad rámec vyššie uvedeného zosumoval rozhodné skutočnosti od jeho odchodu zo spoločnej domácnosti v januári 2017 konkrétnejšie a v rozšírenej podobe. S prihladením na vyššie uvedené žiadal odvolací súd, aby odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

11. Kolízny opatrovník maloletej vo vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na svojich doterajších písomných, ako aj ústnych vyjadreniach a navrhol rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

12. Okresná prokuratúra Košice I navrhla odvolaciemu súdu uznesenie Okresného súdu Košice I z 20. júna 2019 č.k. 18P/98/2018-193 ako vecne správne v celom rozsahu potvrdiť. S prihladením na dôkazy produkované v konaní pod sp.zn. 18P/98/2018, ako aj na skutočnosti prezentované v konaní vedenom pod sp.zn. 21Em/2/2019 vyjadril názor, že v súčasnosti nie je daný žiaden relevantný dôvod na to, aby styk otca s mal. dcérou bol zakázaný. Ako to vyplýva z prebiehajúceho konania pod sp.zn. 21Em/2/2019 otec sa s vedomím matky stretol s maloletou v OC Galéria dňa 9.11.2019. Podstata uloženého výchovného opatrenia spočívajúca v povinnosti podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu v trvaní 6 mesiacov je stále aktuálna a nevyhnutná. Podrobenie sa psychologickému poradenstvu v Psychosociálnom centre na R. ul. č. X v K., teda v subjekte na tento účel zriadenom, považuje naďalej za vhodné. Pokiaľ účastníci budú mať záujem absolvovať poradenstvo aj napr. u PhDr. T., je to na ich slobodnej vôli, ukladá však povinnosť PhDr. T. poskytnúť psychologické odborné poradenstvo bez jej súhlasu považuje za nenáležité. Matke uložená informačná povinnosť je vzhľadom k vykonanému dokazovaniu správna a v záujme maloletej, ako aj jej otca. Konštatoval, že po vrátení spisového materiálu odvolacím súdom súdu prvej inštancie bude nevyhnutné čo najskoršie nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých za účelom zhodnotenia stavu veci a posúdenia (na základe komplexnej psychologickkej diagnostiky všetkých účastníkov konania - mal. dieťaťa i jeho rodičov) možností a podmienok úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k aktuálnym potrebám maloletej Z.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala, alebo niečo znášala.

16. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu do konania, ktoré možno začať aj bez návrhu.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnomu záveru, ako súd prvej inštancie, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky a doposiaľ zistené skutočnosti nepreukazujú naliehavú potrebu okamžitého zásahu súdu, nakoľko právo a oprávnené záujmy účastníkov konania, predovšetkým mal. dieťaťa neboli ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 1 CSP) bezprostredne ohrozené. Tvrdenie matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v odvolaní, že od tzv. decembrového incidentu sa významne zhoršila situácia, najmä v postoji maloletej k otcovi, ktoré bolo predmetom konania o nariadení neodkladného opatrenia na návrh matky (návrh podaný matkou 9.1.2019) a následne bol styk otca s maloletou dcérou upravený uznesením Okresného súdu Košice I zo 4. februára 2019 č.k. 18P/98/2018-124 (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 8. marca 2019) v súlade s predstavou matky. Navyše za situácie, že sa maloletá takmer vôbec nestretávala s otcom, tento argument matky nemá logický podklad pre záver, že aktuálne prežívanie a postoj dieťaťa k otcovi mohlo byť vyvolané otcom, práve naopak, nesprávny výchovný prístup matky umocňuje fakt, že dieťa je zmätené a zjavne stratilo dôveru k otcovi.

19. V zmysle článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, než už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi,

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná a ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom (v tomto prípade matkou), prípadne inými účastníkmi konania (v tomto prípade otcom, kolíznym opatrovníkom a okresným prokurátorom). Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa, súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností.

21. V návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia ani z odvolania proti zamietajúcemu uzneseniu súdu prvej inštancie nevyplýva podstatná zmena pomerov od vyhlásenia, resp. právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Košice I zo 4. februára 2019 č.k. 18P/98/2018-124, ktorým bol upravený styk otca s mal. Z. S. v rozsahu, ktorý navrhovala matka dieťaťa, ktorá by odôvodňovala novú úpravu pomerov a v súlade s návrhom matky uložiť otcovi povinnosť zdržať sa styku s mal. dcérou. Súd prvej inštancie už v čase svojho predchádzajúceho rozhodnutia (uznesenie zo 4.2.2019) sa s argumentáciou matky vo vzťahu k zhoršenej situácii v postoji dieťaťa k otcovi vysporiadal a na jeho závere nič nemení ani matkou popísaný priebeh realizovaných stretnutí otca s maloletou, ako postoj otca ohrozujúci vývoj dieťaťa ale skôr dotvára obraz, že postojom matky môže byť dieťa značne zneistené. Matka prehodnocovaním správania otca zjavne vnáša do priebehu stretnutia duševný nepokoj, ktorý sa prenáša na dieťa. Vystupovanie matky však môže tento nepokoj pozitívne ovplyvniť, resp. upokojiť najmä tolerantným prijatím otcových predstáv o priebehu stretnutia a jeho prístupu k maloletej, pretože v tomto štádiu konania je zbytočné polemizovať o tom, že prístup a postoj ktorého rodiča je vhodnejším vo vzťahu k dieťaťu (resp. ktorá kombinácia postojov), pretože v tomto smere je nevyhnutné odborné posúdenie, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorý sa o mal. dieťa osobne stará. Zásadne nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Akékoľvek (aj oprávnené) výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom. Takisto nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechuť dieťaťa, najmä vtedy, ak indície smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takéto správanie dieťaťa. Aj deti sú svojim rodičom povinné úctou a rešpektom, a táto povinnosť nemôže bezdôvodne zaniknúť, a to ani pri rešpektovaní všetkých práv dieťaťa. Ak teda súd nezistí také okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemôže byť odmietanie dieťaťa samé osebe dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku.

Práve naopak, v takomto prípade musí súd zvážiť, širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov svojich riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby sa narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil. Ak má súd za preukázané, že príčinou odmietania je správanie preferenčného rodiča, potom by mal v prvom rade aj bez návrhu riešiť postoj tohto rodiča a nariadiť odborné poradenstvo podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine. Zároveň by takého rodiča mal súd poučiť o následkoch jeho pôsobenia na dieťa, upozorniť ho na všetky ďalšie právne prostriedky, ktoré môže súd použiť, aby zabezpečil pre dieťa riadne naplnenie jeho práv, vrátane zmeny výchovy podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine. Odvolací súd na tomto mieste poznamenáva, že spoľahlivé poznanie skutočností, či styk rodiča s mal. dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa, si vyžaduje spoluprácu súdu s odborníkmi z iných vedných odborov, ale takýto rozsah dokazovania prekračuje na základe rámcu dokazovania v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, preto aj skutočnosťami tvrdenými matkou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v odvolaní a tiež vo vyjadrení otca sa bude zaoberať konajúci súd v rámci dokazovania vo veci samej.

22. Odvolací súd dodáva, že práve v tomto prípade sa javí byť indikovaná potreba odborného poradenstva pre rodičov v Psychosociálnom centre na R. ul. č. X v Košiciach, teda subjektom, ktorý bol na tento účel zriadený a práve prístup rodičov k odbornému poradenstvu, ako aj jeho výsledky, môžu mať význam pre rozhodnutie vo veci samej. V tomto prejednávanom prípade sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý považoval za nevyhnutnú ingerenciu do pomerov účastníkov nariadením neodkladného opatrenia ex offio formou uloženia povinnosti rodičom a dieťaťu podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu, predovšetkým pre dlhodobu pretrvávajúci konflikt a nedostatok primeranej a konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, čo u maloletej Z. S. zjavne vyvoláva emočné napätie v dôsledku výrazne negatívneho vzťahu rodičov manifestovaného aj pred maloletým dieťaťom, ktoré dieťa v dôsledku rozvíjajúcej sa psychiky zjavne nie je schopné vo vnútornom prežívaní zvládnuť, dôsledkom čoho môže byť i značné emočné preťaženie dieťaťa, ktoré môže mať vážne následky na jeho psychike, čo rozhodne nie je v záujme maloletej. Na základe zistenia, že rodičia doposiaľ neboli schopní odstrániť vzájomné negatívne vzťahy, nie sú schopní spolu komunikovať a dieťa patrične usmerňovať a vychovávať k správne postoju k druhému rodičovi, potom je rozhodnutie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti rodičom podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu plne opodstatnené a práve výsledky tohto poradenstva budú mať nepochybne význam i pre rozhodnutie vo veci samej.

23. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto prípade je potrebná ingerencia súdu vo forme uloženia povinnosti matke podávať informácie otcovi o mal. dieťaťu a stotožňuje sa aj s uloženým rozsahom, keďže vzťahy medzi rodičmi sú značne komplikované, rodičia úplne odlišne hodnotia tie isté situácie, nota bene je zrejmé, že sami sa na nej nie sú schopní dohodnúť. Odvolací súd zdôrazňuje, že nielen pre zachovanie rodičovských práv a povinností oboch rodičov je nevyhnutné uložiť matke povinnosť informovať otca, ktorý nemá mal. dieťa v osobnej starostlivosti, ale je to i v záujme riadnej ochrany záujmov samotného dieťaťa. Pre riadnu ochranu záujmov dieťaťa je zásadne nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosť o záležitostiach dieťaťa, pretože zatajenie viacerých druhov informácií môže mať pre dieťa veľmi nepriaznivé následky. Preto by nemala byť táto vzájomná rodičovská povinnosť podceňovaná a v prípade, ak by rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, neplnil dobrovoľne a v dostatočnom rozsahu, je uloženie tejto povinnosti tomuto rodičovi plne odôvodnené. Odvolací súd tiež poznamenáva, že ide o vzájomnú povinnosť oboch rodičov, a teda nie tretích osôb. Jedine rodič dieťaťa je povinný informovať druhého rodiča, ktorý práve nemá maloleté dieťa v osobnej starostlivosti a nie všeobecný lekár, pedopsychológ, príp. materská škola alebo základná škola, preto sú tvrdenia matky o tom, že otcovi nič nebráni získať informácie od týchto subjektov, v tomto smere irelevantné.

24. Odvolací súd dodáva, že v tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie zistil a v odôvodnení rozhodnutia opísal skutočný stav v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd ďalej konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje všetky náležitosti rozhodnutia a len odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov, resp. úvahám súdu uvedených v odôvodnení rozhodnutia nečiní rozhodnutie nesprávnym a nezákonným.

25. Z dôvodu, že ide iba o neodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať odvolacími námietkami matky, ani skutočnosťami tvrdenými otcom vo vyjadrení k odvolaniu, pretože sa prakticky týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie, ktorými sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutočného stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP.

27. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).